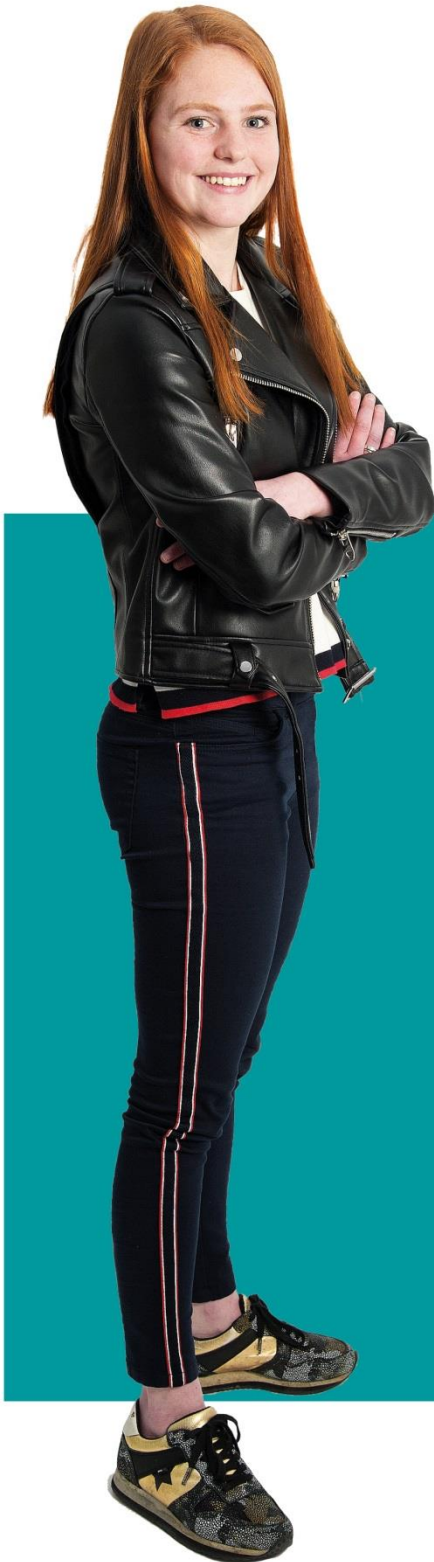

roc **teraa** helmond

**JAARVERSLAG
EXAMINERING
2017**

**ROC TER AA
POSTBUS 490
5700 AL HELMOND**

WWW.ROC-TERAA.NL

ROC Ter AA

Jaarverslag Examinering mbo

Verslag Instellingsexamencommissie mbo kalenderjaar 2017

Goedgekeurd door het College van Bestuur na vaststelling door de Instellingsexamencommissie
Helmond, 18 juni 2017

Onze algemene contactgegevens:

ROC Ter AA
Keizerin Marialaan 2 (hoofdlocatie)
5702 NR Helmond

T 0492 - 50 79 00
E info@roc-teraa.nl
W www.roc-teraa.nl

Inhoud

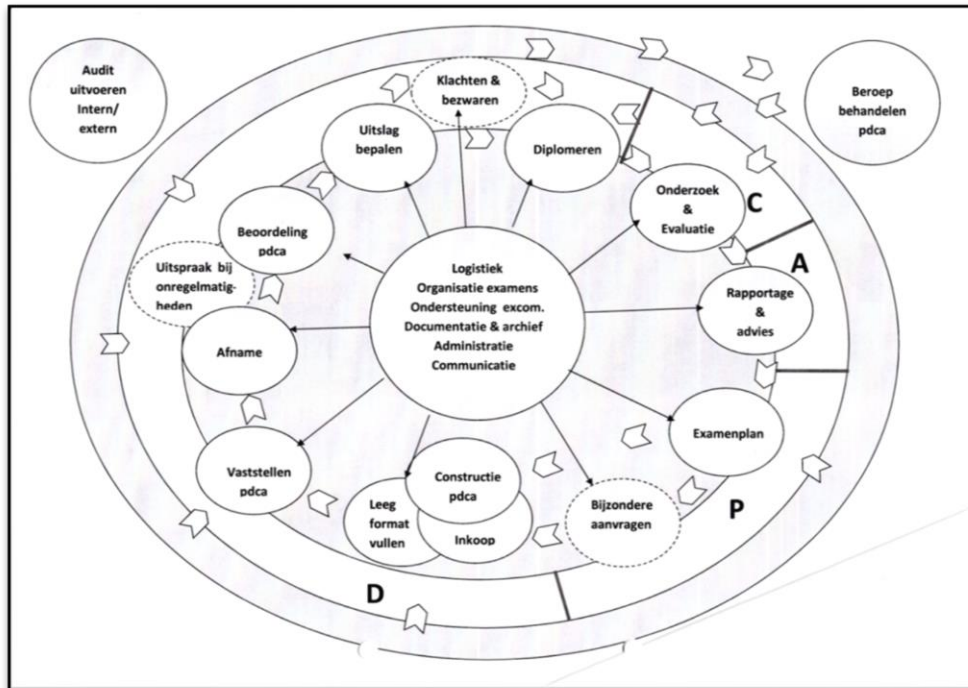
1.	Inleiding	3
2.	Samenstelling en werkwijze van de IEC ROC Ter AA.....	4
2.1.	Eén Instellingsexamencommissie voor mbo	4
2.2.	Samenstelling Instellingsexamencommissie jaar 2017	4
2.3.	Taken van de Instellingsexamencommissie.....	5
2.3.1	Hoofdtak Instellingsexamencommissie (IEC)	5
2.3.2	Taken waarbij de IEC zich laat adviseren.....	5
2.4.	Deskundigheid en objectiviteit examencommissie.....	5
2.5.	Examinering ROC Ter AA.....	6
2.6.	Werkwijze examencommissie	6
2.6.1	Vaststelling van examenplannen, exameninstrumenten.....	6
2.6.2	Uniformeren van examenprocessen ROC Ter AA.....	7
3.	Borgen van de examenkwaliteit	8
3.1.	Resultaten (interne) audit	8
3.2.	Vaststellen van examen- en diplomaplannen	8
3.3.	Vaststellen van exameninstrumenten	8
3.3.1	Adviesvaststelling exameninstrumenten	9
3.3.2	Veiligheid en beveiliging examens	9
3.3.3	Kwaliteit exameninstrumenten	10
3.4.	Externe validering en verantwoording, collectieve afspraken.....	10
3.4.1	Collectieve afspraken: stand van zaken bij ROC Ter AA.....	10
3.5.	Afname, beoordeling en examendossier	12
3.5.1	Afname en beoordeling	12
3.5.2	Examendossier	13
3.5.3	Diplomavergadering	14
3.6.	Borging deskundigheid van betrokkenen	14
4.	Verzoeken, klachten en tevredenheid van studenten	16
4.1.	Diplomering.....	16
4.2.	Verzoeken van studenten aan de IEC.....	16
4.3.	Klachten en beroep	16
4.3.1	Bezwaren	17
4.3.2	Klachten	17
4.4.	Tevredenheid van studenten.....	17
5.	Vooruitkijken: doelen voor 2018.....	19
5.1.	Doelen schooljaar 2017-2018 in hoofdlijnen	19
6.	Bijlagen.....	20

1. Inleiding

Het Jaarverslag Examinering 2017 van ROC Ter AA beschrijft hoe de examencommissie en de examenorganisatie van ROC Ter AA hebben gefunctioneerd in het kalenderjaar 2017. Met dit jaarverslag leggen wij verantwoording af aan het bevoegd gezag van ROC Ter AA¹.

Het jaarverslag maakt onderdeel uit van de vaste pdca-cyclus examinering als onderdeel van kwaliteitsborging examinering. Hieronder is dat in een schema weergegeven.

Tabel 1a. Schematische weergave van de kwaliteitscyclus examinering

De deelprocessen van de PDCA-cyclus examinering ROC Ter AA in beeld. De cyclus volgt een schooljaar en start met het vaststellen van examenplannen van de opleidingen.

Elk (school)jaar stelt de IEC kwaliteitsdoelen op naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie. Deze evaluatie betreft de kwaliteitsdoelen van het voorafgaande schooljaar, evaluaties van de deelprocessen (zie schema hierboven) en de steekproeven die uitgevoerd zijn met betrekking tot deze deelprocessen.

Dit verslag heeft betrekking op het kalenderjaar 2017. Het is opgesteld in opdracht van de voorzitter van de examencommissie: mw. W. Piek (directeur ROC Ter AA).

Mw. W. Piek
Voorzitter Instellingsexamencommissie
ROC Ter AA

¹ Conform WEB; Artikel 7.4.5a. Taken en bevoegdheden examencommissie

2. Samenstelling en werkwijze van de IEC ROC Ter AA

2.1. Eén Instellingsexamencommissie voor mbo

ROC Ter AA heeft één centrale examencommissie mbo, de Instellingsexamencommissie (IEC). Zij is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de examinering en diplomering van alle mbo-opleidingen van ROC Ter AA. Deze opleidingen zijn verdeeld over zeven colleges.

De examencommissie brengt verslag uit aan het bevoegd gezag (desgevraagd ook aan andere belanghebbenden) over de genomen beslissingen, de bevindingen ten aanzien van de kwaliteit van de examinering en diplomering en over de wijze waarop de commissie de werkzaamheden heeft uitgevoerd. Indien nodig overlegt de examencommissie met de directeur en/of de teamleider over de uitvoering van de genomen beslissingen.

In de nieuwe wet² staat dat leden van de examencommissie geen financiële verantwoordelijkheid mogen dragen. De objectiviteit in een examencommissie kan daarmee in het gedrang komen. Om de objectiviteit te borgen en de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen hebben de leden van de IEC die tevens directeur zijn in 2017 plaats gemaakt voor nieuwe leden.

In de periode van januari tot juli zijn nieuwe leden voor de IEC gezocht. De secretaris, de kerndocent en het extern lid hebben hun positie behouden om continuïteit te waarborgen.

Mevr W. Piek (directeur) is aangebleven als technisch voorzitter. We kiezen bewust om een lijnverantwoordelijke zitting te laten nemen in de examencommissie. De voorzitter heeft geen stemrecht als het gaat om het diplomeren van studenten. Hij is wel de verbindende factor tussen directie en examencommissie om daarmee examenprocessen ROC Ter AA te sturen. De bewustwording van de kwaliteit van examinering is daarmee geborgd in de lijn en daarmee binnen de colleges.

Het CvB van ROC Ter AA stelt de examencommissie in (IEC) en zorgt voor een onafhankelijk en deskundig functioneren van de IEC. Nieuwe leden zijn door middel van een gesprek met de voorzitter van het CvB getoetst op hun deskundigheid. Aansluitend zijn zij benoemd als lid van de examencommissie. In augustus 2017 heeft dhr I. van Hoof met de gehele examencommissie de verantwoordelijkheden en voorwaarden zoals omschreven in de WEB getoetst. Tenminste één lid is van buiten de opleidingen, ten minste één lid is docent, ten minste één lid is afkomstig uit de beroepspraktijk. Hiermee voldoen we aan de wettelijke eisen (artikel 7.4.5 uit de WEB) die gesteld worden aan de examencommissie.

2.2. Samenstelling Instellingsexamencommissie jaar 2017

Tabel 2a. Overzicht samenstelling Instellingsexamencommissie 2017

Rol	Naam	Functie
Voorzitter	Mevr. drs. W. Piek	Directeur
Secretaris	Mevr. drs. R. Papavoine	Onderwijskundig adviseur
Leden intern	Dhr. drs. F. v.d. Wiel	Directeur
Leden intern	Mevr. G. Lathouwers	Kerndocent onderwijs
Leden intern	Mevr. M. Trip MSc	Kerndocent onderwijs
Leden intern	Dhr. P. Sijbers	Directeur
Leden extern	Dhr. ir. J. Jacobs	Beleidsmedewerker Helicon
Leden intern	Dhr. W. Zijlstra	Onderwijskundig adviseur
Leden intern	Mevr. J. Loch	Kerndocent onderwijs
Leden intern	Mevr. M. Posthuma de Boer	Onderwijskundig adviseur Presta

In 2017 hebben er veel wijzigingen plaats gevonden in de IEC. In verband met de Wet op de Examencommissie MBO heeft ROC Ter AA begin 2017 nieuwe leden geworven voor de IEC.

² WEB augustus 2017: Artikel 7.4.5. Instelling, benoeming en samenstelling examencommissie

Dhr. F. vd Wiel, mevr M.Trip, Dhr P. Sijbers hebben afscheid genomen als lid IEC. Dhr W. Zijlstra, mevr. J.Loch en mevr M. Posthuma de Boer hebben hun plaats ingenomen.

In 2017 zijn gesprekken gevoerd met een nieuw lid afkomstig uit de beroepspraktijk, zodat deze in januari 2018 kan starten bij de Instellingsexamencommissie. In december namen we afscheid van dhr. J.Jacobs, extern lid van de examencommissie mbo.

2.3. Taken van de Instellingsexamencommissie

2.3.1 Hoofdtak Instellingsexamencommissie (IEC)

De Instellingsexamencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van examinering en diplomering bij de mbo opleidingen van ROC Ter AA. Dit gebeurt primair door het goed inregelen van de organisatieonderdelen die betrokken zijn bij de examinering en door toe te zien op de kwaliteit van diegenen die bij de processen betrokken zijn.

De IEC stelt examenplannen, exameninstrumenten en examenresultaten vast. Zij borgt de kwaliteit van de organisatie en afname van examens. Zij neemt diplomabesluiten en neemt beslissingen inzake het al dan niet voldoen aan de exameneisen.

Voor het monitoren van de examenkwaliteit wordt de IEC ondersteund door adviescommissies. Deze geven advies bij het vaststellen van de examenplannen, exameninstrumenten en bij het beantwoorden van verzoeken van studenten aan de IEC (zie overzicht 2.3.2).

2.3.2 Taken waarbij de IEC zich laat adviseren.

Tabel 2a. Taken waarbij de IEC zich laat adviseren (op basis van *examentaken MBO*³)

Taken (waar advies op gegeven wordt)		Uitvoerder
1.	Opstellen formats en procedures	Dienst Beleid & Advies (Dienst B&A)
2.	Advies vaststelling examenplannen	Dienst B&A
3.	Advies vaststelling exameninstrumenten BKT	Kring Constructeurs & Vaststellers
4.	Advies vaststelling exameninstrumenten Nederlands en MVT	Dienst B&A en Talencentrum
5.	Adviseren m.b.t. verzoeken van studenten aan de IEC (vrijstelling, extra examenpoging, aangepaste examinering, hoger niveau examineren)	Dienst B&A en Talencentrum
6.	Nemen van steekproeven i.v.m. kwaliteitsborging	Dienst B&A, Bureau Examenadministratie (BEA) en Onderwijsteams
7.	In kaart brengen van de betrokkenheid van het (regionale) bedrijfsleven	Onderwijsteam
8.	Organisatie en afname CE mbo	Dienst Administratie / BEA en Dienst B&A
9.	Organisatie en afname instellingsexamens	Onderwijsteam o.l.v. teamleider onderwijs
10.	Beoordelen van examens	Gecertificeerd assessor ROC Ter AA, praktijkbeoordelaar, docent talen
11.	Uitgifte en archivering examens	Dienst Administratie / BEA en Onderwijsteams
12.	Advies examen en diplomabesluit en kandidaat stellen voor diplomering	(Teamleider) Onderwijsteam
13.	Deskundigheid betrokkenen examinering	Dienst B&A

2.4. Deskundigheid en objectiviteit examencommissie

De IEC heeft jaarlijks één of meerdere studiedagen om de deskundigheid op peil te houden. In 2017 hebben de leden van Instellingsexamencommissie zich op hun nieuwe taak voorbereid middels een aantal studiedagen waarin de kwaliteitscyclus, het onderzoekskader 2017, de procesarchitectuur examinering van ROC Ter AA en de jaarplanning van de IEC zijn toegelicht. Bekeken is welke acties nodig zijn vanuit de IEC naar aanleiding van de bevindingen van de interne audit.

Onder begeleiding van Bureau ICE heeft de examencommissie de examentaken MBO voor de examencommissie onder de loep genomen. We hebben ervoor gekozen om vanaf augustus 2017 (schooljaar 17-18) te gaan werken met zogenaamde taakhouders. Taakhouders zijn verbonden

³ Examentaken MBO, MBO Raad september 2017

aan de examentaken in het mbo (examenplannen, constructie en vaststelling van examens, afname en beoordeling, diplomering). De taakhouders zijn bij aanvang van hun taakhouderschap begonnen met het bepalen van uit te voeren acties voor het schooljaar 17-18. Deze zijn opgenomen in de jaarplanning IEC voor schooljaar 17-18.

2.5. Examinering ROC Ter AA

De IEC vergadert maandelijks. De data zijn opgenomen in de integrale jaarplanning van ROC Ter AA zodat de onderwijsteams hun activiteiten rondom examineren en diplomeren hier op af kunnen stemmen. De IEC werkt met vaste agendapunten én onderdelen uit haar eigen jaarplanning. Vaste agendapunten zijn onder meer:

- de vaststelling van examenplannen en exameninstrumenten beroepskerntaken (BKT), Nederlands (NL), moderne vreemde talen (MVT) en keuzedelen;
- het vaststellen van resultaten;
- het behandelen van verzoeken van studenten met betrekking tot examinering;
- de planning en de uitvoering van examinering;
- eventuele meldingen van onregelmatigheden, fraude en bezwaar;
- de diplomering van studenten;
- de deskundigheid van de betrokkenen bij examinering.

In de jaaragenda/planning van de IEC is opgenomen wanneer de terugkoppeling van uitgezette verbeteracties in de IEC geagendeerd moet worden.

Elke periode voert de examencommissie een gesprek met de teamleiders van de mbo colleges waarin afstemming met betrekking tot examinering plaatsvindt.

Elke periode doet de examencommissie verslag aan de voorzitter van het CvB met betrekking tot examinering mbo.

ROC Ter AA startte in 2013 met het centraliseren van de examenprocessen. De initiatie en implementatie van deze centralisering werden toen begeleid door het Expertiseteam Examenbureau. Sinds augustus van dat jaar werkt ROC Ter AA met één centrale examencommissie (IEC).

Op centraal niveau⁴ zijn de volgende taken weggelegd:

- het begeleiden van het schrijven en de adviesvaststelling van diploma- en examenplannen;
- het begeleiden van de constructie en de adviesvaststelling van instellingsexamens;
- de planning en organisatie van centrale examens;
- centrale uitgifte en inname van instellingsexamens;
- het verwerken van examenresultaten;
- het archiveren van examendocumenten;
- het maken van diploma's en bijlagen.

Op decentraal niveau⁵ zijn de volgende taken weggelegd:

- het schrijven van de diploma- en examenplannen;
- het construeren en/of inkopen van instellingsexamens beroepskerntaken⁶ (onder begeleiding van een adviseur examinering in de Kring Constructie & Vaststelling);
- de afname en beoordeling van de instellingsexamens beroepskerntaken (BKT), keuzedelen en Nederlands (NL);
- het voordragen van studenten voor diplomering als aan alle diploma- en exameneisen is voldaan (in een zgn. diplomavergadering).

2.6. Werkwijze examencommissie

2.6.1 Vaststelling van examenplannen, exameninstrumenten.

Voor vaststelling van examenplannen en exameninstrumenten laat de IEC zich adviseren door deskundigen op dit gebied (zie 2.3.2). Er zijn criteria opgesteld aan de hand van het toetsingskader en criteria van ROC Ter AA. Alle examenplannen en alle instellingsexamens worden aan de hand van deze 'checklist' beoordeeld en al dan niet vastgesteld.

⁴ Uitvoering door: Dienst Beleid & Advies, Dienst Administratie en Talencentrum

⁵ Uitvoering door: Onderwijsteams

⁶ Onder begeleiding van een adviseur examinering in de Kring Constructie & Vaststelling

De IEC houdt maandelijks inhoudelijke en procesmatige steekproeven om de kwaliteit van de adviesvaststelling te beoordelen. De bevindingen worden teruggekoppeld en benodigde acties worden uitgezet. De IEC heeft de kwaliteit van de examens als voldoende beoordeeld. De examens worden tijdig van advies voorzien en beoordeeld.

2.6.2 Uniformeren van examenprocessen ROC Ter AA

Een deel van de centralisering wordt inmiddels uitgevoerd en heeft haar plek gevonden in de organisatie:

- het centraal begeleiden van het schrijven en de adviesvaststelling van diploma- en examenplannen;
- het centraal begeleiden van de constructie en de adviesvaststelling van instellingsexamens;
- de planning en organisatie van centrale examens;
- het maken van diploma's en bijlagen;
- het verwerken van resultaten in één systeem (Eduarte). De resultaten van centrale examens worden centraal verwerkt door bureau examenadministratie. De resultaten van de instellingsexamens worden verwerkt door het onderwijsteam;
- de inrichting van het kernregistratiesysteem (Eduarte) voor wat betreft het bouwen van kwalificerende resultaatstructuren. Dit is sinds 2017 gekoppeld aan het (centrale) proces schrijven en vaststellen van de STOER.

De volgende processen krijgen vervolg en implementatie:

- centrale uitgifte en inname van alle instellingsexamens uit één systeem (Nubiko);
- centrale archivering van examendocumenten in een centraal examendossier;
- benutten van Nubiko Examen Constructie (NEC) voor *alle* instellingsexamens;
- benutten van Nubiko examen verantwoording (NEV);
- de behandeling en verwerking van verzoeken met betrekking tot examinering van studenten aan de IEC;
- de kandidaatstelling van studenten voor diplomering.

Een belangrijk aandachtspunt bij de implementatie is een zorgvuldige afstemming tussen de centrale en decentrale processen van de examinering. Taken met betrekking tot de examinering worden immers zowel centraal als decentraal uitgevoerd. De ervaring leert, dat er verwarring is over het zorgen en borgen van examinering. Hierdoor kan 'ruis' ontstaan over de uitvoering van de taken. Het onderzoeken van 'good practices' in de onderwijsteams is een goed begin om tot betere afstemming te komen. In 2017 vonden gesprekken plaats met diverse colleges over de examinering. Deze gesprekken hebben hun vervolg gekregen in de 'examencheck' naar aanleiding van het inspectiebezoek in november 2017. De wisselwerking en samenwerking tussen de betrokkenen examinering kan beter. Goede voorbeelden van samenwerking en afstemming zijn de processen bij het schrijven en maken van de STOER⁷ en de constructie en adviesvaststelling van instellingsexamens.

⁷ STOER is de studiegids en onderwijs- en examenregeling ineen

3. Borgen van de examenkwaliteit

3.1. Resultaten (interne) audit

Jaarlijks laat ROC Ter AA een interne audit uitvoeren door Stichting Kwaliteitsnetwerk mbo of Infotrans. Afhankelijk van de vraag van het CvB worden bepaalde colleges onderzocht. De resultaten dienen als input voor verbeteringen (PDCA). De teams en de IEC nemen deze op in hun teamjaarplan.

In september 2017 is deze interne audit uitgevoerd op basis van het Onderzoekskader 2017 van de Onderwijsinspectie. Hieronder staat een samenvatting van de resultaten van het kwaliteitsgebied examinering en diplomering.

“Het roc ontwikkelt relatief veel zelf, wat een behoorlijke workload oplevert voor een klein roc. Daarnaast draagt het zeer brede portfolio van opleidingen bij aan de workload van de medewerkers.

Het stimuleren van samenwerking met instellingen binnen de sector en meer inkoop van bijvoorbeeld exameninstrumenten kan bijdragen aan afname van de workload en het creëren van ruimte om aan het onderwijs van morgen te werken.

3.2. Vaststellen van examen- en diplomaplannen

Bij het vaststellen van de diploma- en examenplannen laat de IEC zich adviseren door adviseurs examinering en door experts op de verschillende vakgebieden. De adviesvaststelling wordt viervoudig gedaan, namelijk door experts op het gebied van examens beroepskerntaken, Nederlands, moderne vreemde talen en keuzedelen. Alle vast te stellen examenplannen worden gecontroleerd (100% controle). Dit gebeurt aan de hand van een checklist (adviesvaststelformulier) waarin criteria van ROC Ter AA en het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs zijn opgenomen. Dit adviesvaststelformulier wordt door de IEC vastgesteld. Na de adviesvaststelling vinden gesprekken plaats met de teamleider en de auteurs waarin de bevindingen besproken worden van de advies-vaststelling. Pas als alle onderdelen van een positief advies zijn voorzien, worden de diploma- en examenplannen door de IEC vastgesteld.

Het proces van schrijven en de inhoud van de formats ten behoeve van de STOER (STudiegids en Onderwijs- en ExamenRegeling ineen) is geëvalueerd met de teamleiders en kerndocenten van de onderwijsteams.

Bevindingen

De formats voor het diploma en examenplan worden steeds beter en duidelijker. Het overzichtelijke adviesvaststelformulier met de controlepunten triggert de teamleider en de kerndocenten (schrijvers) met elkaar in gesprek te gaan. Niet altijd is duidelijk of een rood gekleurd vakje in het formulier ook een 'no-go' betekent. De adviezen die gegeven worden na een controle door de dienst beleid en advies lijken niet altijd eenduidig. Het duurt soms lang tot duidelijk is wat er met de opmerkingen van adviseurs wordt bedoeld.

De publicatiewijze en digitale plek van de vastgestelde STOER is voor de student niet eenduidig. Onderwijsteams publiceren op verschillende wijzen.

De centraal gestuurde begeleiding bij het schrijven en de aanwezigheid en bereikbaarheid van de diverse adviseurs wordt als prettig ervaren.

Verbeteringen die ingezet zijn voor het schrijven van de STOER cohort 2018

- Functioneel beheer wordt eerder in het STOER proces betrokken, omdat functioneel beheer na vaststelling de resultatenstructuur moet bouwen in Eduarte (registratie en volgsysteem)
- Aan het format STOER worden twee bijlagen gekoppeld. De valideringsverantwoording (waarin de keuze verantwoord wordt voor validering van de exameninstrumenten) en bijlage keuzedelen.
- De controlepunten adviesvaststelformulier zijn geoptimaliseerd.
- Adviseurs ETO/ETE worden geïnstrueerd over eenduidige manier van rapporteren bij vaststellen (ja/nee/opmerkingen).
- Eventuele aanpassingen in StOER die nodig blijken na de controle worden op basis van het gesprek met auteur / TL / adviseur ETO/ETE en direct (ter plekke) aangepast (tijdwinst).

3.3. Vaststellen van exameninstrumenten

De kwaliteit van de exameninstrumenten is leidend bij ROC Ter AA. Onderwijsteams kunnen hierin een eigen keuze maken voor inkoop versus zelf construeren. Het advies binnen ROC Ter AA is zoveel mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheid Inkoop (route 1) bij erkende

examenleveranciers. De IEC verplicht een verantwoording van de teamleider aan de directeur over de gemaakte keuze.

3.3.1 Adviesvaststelling exameninstrumenten

Voor de vaststelling van exameninstrumenten laat de IEC zich adviseren door een aantal experts op het gebied van examens. Voor de examens beroepskerntaken is dat de kring Constructeurs & Vaststellers. Hierin zijn de diverse colleges vertegenwoordigd. Deze kring wordt begeleid door een adviseur examinering van de Dienst Beleid & Advies. Voor de instellingsexamens Nederlands is dat de adviseur examinering Nederlands en voor moderne vreemde talen een aantal docenten van het Talencentrum. Alle (advies)vaststellers hebben een opdrachtbrief van de IEC.

De IEC controleert steekproefsgewijs de adviesvaststelling van exameninstrumenten (zowel het instrument zelf als het proces van vaststelling). Uit deze steekproeven komen verbeterpunten voor de IEC. Hieronder staan de gerealiseerde verbeterpunten uit 2017.

Gerealiseerde verbeterpunten

- De opdrachtbrief van de vaststellers is voor 2018 aangepast met betrekking tot taken in het kader van externe validering en keuzedelen.
- Bij de controle van exameninstrumenten is het "Formulier steekproef exameninstrumenten" gebruikt waarin aangegeven wordt of het inkoop of constructie betreft en waarin een onderdeel "Procedure gevolgd" is toegevoegd.
- Naast steekproeven bij de beroepskerntaken zijn ook steekproeven met betrekking tot de adviesvaststelling van instellingsexamens Nederlands (IE NI) en moderne vreemde talen (MVT) uitgevoerd. Dit heeft geleid tot verbetering van enkele van de onderzochte examens.

Verbeterpunten 2018

- Bijhouden van landelijke ontwikkelingen met betrekking tot externe validering.
- Toezien dat de vaststelling en validering van examens bij ROC Ter AA voorbereid is op de invoering van nieuwe regels per augustus 2018.
Per april 2018 zijn alle constructeurs/vaststellers en IEC-leden op de hoogte van de rating kwalificatiedossiers en wet- en regelgeving betreffende externe validering van examens. Alle instellingsexamens worden geconstrueerd en vastgesteld volgens de mbo-brede criteria.
- Het systeem Nubiko zodanig (laten) herinrichten dat het proces van vaststelling en validering van de juiste exameninstrumenten (gebaseerd op de examenplannen van de teams) gebruikersvriendelijk en inzichtelijk is.
- Einde schooljaar 2017-2018 gebeurt de constructie, vaststelling en uitgifte van alle instellingsexamens via Nubiko.

3.3.2 Veiligheid en beveiliging examens

Eind 2017 zijn nagenoeg alle recente (vanaf 2015) instellingsexamens (beroepskerntaken BKT, NL en MVT) van ROC Ter AA centraal en digitaal opgeslagen in Nubiko Examen Constructie (NEC). Dit systeem werkt met toegangsrechten zodat elke betrokkene/verantwoordelijke specifieke rechten voor toegang tot (delen van) het systeem heeft.

Dit systeem ondersteunt de fraudebestendigheid en veiligheid van examens. De vaststelling van examens gebeurt alleen nog in Nubiko en vastgestelde examens zijn ook opgeslagen in Nubiko. Uitgifte en inname van examens vanuit een centraal punt zal de veiligheid van examens vergroten doordat er alleen examens afgenomen kunnen worden die centraal zijn opgeslagen.

Op basis van de pilot in 2015 met uitgifte en inname van instellingsexamens Nederlands is verder gewerkt aan een centrale uitgifte voor alle examens. Voor de dislocaties zal een protocol voor de verspreiding van examens worden opgesteld. Het projectplan voor centraliseren examenprocessen ROC Ter AA zal nog doorlopen in 2018, samen met de herinrichting van Nubiko.

Verbeterpunten 2017 niet gerealiseerd

- Bij ingekochte examens van bijvoorbeeld SPL wordt een gedragscode geleverd. Deze zegt iets over de regels bij de voorbereiding, de uitvoering, de ICT omgeving en correctie. De IEC neemt in haar jaarplanning het opstellen van een gedragscode examinering ROC Ter AA op voor alle betrokkenen bij de examinering.
- De IEC heeft in haar jaarplanning 16-17 het opstellen van een protocol 'Verlies van examens bij calamiteiten' opgenomen (zoals diefstal of brand).

Verbeterpunten 2018

- Opstellen van een gedragscode bij de voorbereiding, uitvoering, ICT omgeving en correctie (uit 2017).
- Opstellen protocol "hoe om te gaan met diefstal van examens" (uit 2017).

- Alle instellingsexamens (BKT, NL en MVT) opnemen in het systeem Nubiko, zodat de veiligheid van exameninstrumenten door middel van toegangsrechten is geborgd.
- Verdere voortgang in realisatie van centrale uitgifte van instellingsexamens, inclusief protocol voor uitgifte en voor de verspreiding op dislocaties.

3.3.3 Kwaliteit exameninstrumenten

Uit de steekproeven instellingsexamens BKT blijkt dat de kwaliteit van de examens voldoende is. In 2017 is landelijk een rating voor de examinering van de herziene kwalificatiedossiers doorgevoerd en zijn de bijbehorende routes voor constructie en vaststelling/validering opgesteld. Voor de examens van eigen constructie geldt route 2 waarbij de collectieve landelijke afspraken gevolgd moeten worden. Via Nubiko is samenwerking gerealiseerd met tot nu toe één mbo-school (MBO Amersfoort) om externe validering en verantwoording vorm te geven.

Gerealiseerde verbeterpunten

- De steekproef is verhoogd van één keer per vergadering naar meerdere examens per keer en het onderdeel "Procedure gevolgd" is toegevoegd.
- Er zijn steekproeven naar de instellingsexamens Nederlands en MVT uitgevoerd, waarbij ook naar de inhoud is gekeken.

Verbeterpunten 2018

- Steekproeven uitvoeren van de vaststelling van examens van Keuzedelen.
- Tijdens steekproef controleren of de rating van het examen en gekozen route van vaststellen en valideren juist is. (Hierbij rekening houdend met de landelijke regels rondom validering die nog in verandering zijn.)

3.4. Externe validering en verantwoording, collectieve afspraken

De minister van OCW heeft in 2015 het voornemen uitgesproken om scholen te verplichten in te kopen bij gecertificeerde examenleveranciers óf om zelf geconstrueerde examens extern te laten valideren. Door bestuurders is daar een 'route' aan toegevoegd waarin scholen hun examens kunnen verantwoorden door elkaars werk te beoordelen.

ROC Ter AA heeft hierin de samenwerking gezocht met andere ROC 's waarvan in 2017 de samenwerking met MBO Amersfoort daadwerkelijk gerealiseerd is. Daarbij wordt gebruik gemaakt van Nubiko examenverantwoording (NEV).

De adviseurs examinering nemen deel aan 'Brabant Bekwaam' (voortvloeiend uit Kennispact 3.0, waar op meer dan alleen het gebied van het ontwikkelen van examens samenwerking wordt gezocht). In deze groep wordt gewerkt aan standaardprocedures en landelijk te ontwikkelen formats. Door deelname blijft het ROC zo actueel mogelijk op de hoogte van de landelijke ontwikkelingen.

Eind 2017 is besloten om met de huidige formulieren voor vaststelling te blijven werken tot een gezamenlijk vaststellings- en/of valideringsformulier is ontwikkeld, hetzij binnen Brabant Bekwaam, hetzij landelijk.

In bijlage 2 is een overzicht van inkoop versus eigen constructie per college opgenomen.

ROC Ter AA gaat inkopen bij gecertificeerde examenleveranciers conform de (landelijke) afspraken uit de Examenagenda mbo. Daar waar dit niet mogelijk is of teamleiders bewust en gemotiveerd kiezen voor het zelf ontwikkelen van examens, werkt ROC Ter AA volgens de landelijk vastgelegde collectieve afspraken voor examinering⁸.

3.4.1 Collectieve afspraken: stand van zaken bij ROC Ter AA

Als scholen in eigen beheer examenproducten ontwikkelen, dan doen zij dit via de mbo-brede set van criteria voor construeren en vaststellen:

- Wettelijke kaders, kwalificatiedossier en standaarden zijn uitgangspunt;
- scholen en bedrijfsleven zijn aantoonbaar betrokken;
- onafhankelijkheid is gewaarborgd;
- systematisch en volgens vastgestelde processen;
- constructeurs en vaststellers hebben inhoudelijk expertise en handelen professioneel;
- constructeurs en vaststellers zijn aantoonbaar deskundig conform de Examentaken MBO.

Ad A: Wettelijke kaders, kwalificatiedossier en standaarden zijn uitgangspunt

⁸ Werken volgens Examenprofielen kan een aanvullende collectieve afspraak zijn.

De eisen uit het kwalificatiedossier, relevante aspecten uit het Onderzoekskader BVE en de wettelijke kaders zijn leidend voor de kwaliteitscriteria voor construeren en vaststellen van examens. Deze kwaliteitscriteria worden vooraf vastgesteld en aantoonbaar ingezet tijdens het proces van construeren en vaststellen. Hiermee is gewaarborgd dat exameninstrumenten van goede kwaliteit zijn en aan de standaard van de Onderwijsinspectie voldoen.

ROC Ter AA werkt volgens bovenstaande afspraak. Wij hanteren ROC-brede formats voor constructie en (advies)vaststelling. Hierbij hanteren we de criteria uit het Onderzoekskader mbo van de Inspectie en criteria van ROC Ter AA.

Ad B: Aantoonbare betrokkenheid scholen en bedrijfsleven

Scholen en bedrijven zijn aantoonbaar betrokken bij het construeren en/of vaststellen van exameninstrumenten. Hierdoor wordt mede geborgd dat examens aansluiten bij de actuele beroepspraktijk en dat rekening is gehouden met de uitvoerbaarheid en organiseerbaarheid in de praktijk.

In hoeverre het bedrijfsleven aantoonbaar betrokken is bij het construeren en/of vaststellen van exameninstrumenten bij de verschillende opleidingen ROC Ter AA, blijft een punt van aandacht in 2018.

Ad C: Onafhankelijkheid is gewaarborgd

Het construeren en vaststellen van exameninstrumenten zijn separaat en onafhankelijk van elkaar georganiseerd. Dat betekent dat er een duidelijke taakverdeling is tussen constructeurs en vaststellers vastgelegd in procedures, waardoor conflicterende taken worden beperkt.

ROC Ter AA werkt voor de beroepsgerichte examinering met een vaste groep constructeurs & vaststellers. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van (kern)docenten van elk college. Niet alle colleges construeren zelf examens. Wel fungeert ieder lid van deze groep als (advies)vaststeller.

De adviseur examinering waarborgt via Nubiko dat een (advies)vaststeller niet zijn zelf geconstrueerde examen kan (advies)vaststellen. Vaststellers hebben aan het begin van het schooljaar een opdrachtbrief van de IEC ontvangen via hun teamleider. Verder wordt gewerkt met functieprofielbeschrijvingen voor inhoudelijke vaststellers, examen-technische vaststellers en constructeurs. ROC Ter AA werkt volgens de Procesarchitectuur Examinering.

ROC Ter AA gebruikt Nubiko examen constructie (NEC) voor het borgen van het constructie- en vaststelproces voor de examens beroepskerntaken, instellingsexamens moderne vreemde talen en de instellingsexamens voor Nederlands.

Ad D: Systematisch en volgens vastgestelde processen

Er is vastgelegd volgens welke stappen - gebaseerd op de Procesarchitectuur Examinering mbo - het constructie - en vaststellingsproces verloopt en wie waarvoor verantwoordelijk is. Hierbij kunnen breed beschikbare landelijke en/of sectorale servicedocumenten en handreikingen ingezet worden.

Zie toelichting op vorige afspraak. Daarnaast is in 2017 een start gemaakt met de herinrichting van Nubiko zodat het proces van het opstellen van de examenplannen en de constructie (indien van toepassing), vaststelling en validering van alle exameninstrumenten volledig gevolgd en gecontroleerd kan worden.

Ad E: Constructeurs en vaststellers hebben inhoudelijke expertise en handelen professioneel

Constructeurs en vaststellers beschikken samen over:

- *toetstechnische kennis, expertise van examenmethodieken;*
- *vakinhoudelijke kennis, kennis van het kwalificatiedossier;*
- *kennis van actuele ontwikkelingen van beroepen in de betreffende branche(s);*
- *kennis van en visie op examinering in het mbo en de wettelijke eisen rondom examinering.*

Constructeurs en vaststellers werken systematisch en zorgvuldig volgens vastgestelde procedures,

Door het werken in constructie & vaststel-bijeenkomsten vindt een uitwisseling plaats van kennis over examenteknieken en -methodieken en over eisen aan exameninstrumenten. ROC Ter AA maakt gebruik van een format voor exameninstrumenten. Landelijke ontwikkelingen worden gevolgd en ingebracht in de bijeenkomsten van de Kring C&V. Leden van de Kring C&V houden zelf de actuele ontwikkelingen bij van de beroepen in de branche waar zij opleidingen (en dus

examens) voor construeren en (laten) vaststellen. De adviseur en themagroep Nederlands en de adviseur en team MVT houden de landelijke ontwikkelingen op hun vakgebied bij.

3.5. Afname, beoordeling en examendossier

3.5.1 Afname en beoordeling

In november en december 2017 heeft het vierjaarlijks onderzoek van de Inspectie van Onderwijs plaatsgevonden. Dit is van invloed geweest op de voorgenomen verbeteracties in het kader van de PDCA-cyclus examinering.

Het themaonderzoek (onderdeel van het vierjaarlijks onderzoek) betreft de afname van examens in de reële beroepscontext. Eén van de doelen van schooljaar 17-18 was het zicht op de afname in de praktijk te vergroten. De verbeteracties betreffen steekproeven door de IEC bij de afnames van examens, met als doel of de afgesproken procesgang ook navolging krijgt. Naar aanleiding van de gesprekken met de inspecteurs heeft de IEC deze verbeteractie en andere verbeterlagen geïntensiveerd en versneld ingezet.

Borging afname en organisatie van examens

Instellingsexamens worden door de mbo-colleges georganiseerd en afgenomen (decentraal). Het talentcentrum organiseert en neemt de instellingsexamens Engels en moderne vreemde talen af (centraal). Bureau examenadministratie organiseert de centrale examens Engels, Nederlands en rekenen (centraal).

De planning van de afname instellingsexamens wordt door de onderwijsteams en het Talentcentrum zelf gedaan. De IEC heeft nog geen direct toegang tot de planning van instellingsexamens. De IEC weet niet welke examenkandidaat, welk examen op welke afnamelocatie, onder welke examenconditie op welk moment (dag + tijdstip) door welke beoordelaar wordt afgenomen. Deze informatie is wel te achterhalen via de onderwijsteams en talentcentrum, maar kan niet uit een bepaald (centraal) systeem worden opgevraagd. Een dergelijk systeem bestaat (nog) niet.

Gerealiseerde verbeterpunten

- De steekproeven afname en beoordeling zijn gepland voor het hele schooljaar. In de planning zijn alle instellingsexamens meegenomen (beroepskerntaken, Nederlands en moderne vreemde talen). Naar aanleiding van de gesprekken met de inspectie is er intern onderzoek gestart naar de afname in de beroepscontext. Focus van het onderzoek is het aantal praktische examens in de beroepspraktijk. De steekproef 'afname en beoordeling' in de praktijk is geïntensiveerd.
- De IEC ontwikkelde een uniform formulier voor de steekproeven bij de afname van praktische en theoretische examens. Met dit format kunnen de bevindingen van de steekproef en de op te volgen verbeteracties gerapporteerd. Het betreft punten die vóór, tijdens en na de afname van het examen gecontroleerd worden.
- Checklist ten behoeve van steekproef in het kader van kwaliteitsborging afnemen examens in de BPV door praktijkopleider in rol van assessor. Dit betreft een steekproef over de praktijkassessoren. Dit formulier wordt ingeleverd bij BEA en komt op agenda van de IEC. Bij bijzonderheden wordt dit gemeld en volgt er actie.
- Opvragen van deskundigheidsverklaringen van praktijkbeoordelaars.
- De taakhouders afname en beoordelen hebben gesprekken met colleges gevoerd. De directe aanleiding voor deze gesprekken was een intern onderzoek naar discontinuïteiten tussen decentrale afname van examens (op mbo college niveau) en centrale ondersteuning (instellingsniveau: diensten van het examenbureau zoals het bewaren van examendossiers en maken van waardedocumenten).
- Op advies van de IEC heeft de directie ROC Ter AA ingestemd met de start van een project rondom de ontwikkeling van een e-module die de professionalisering van praktijkbeoordelaars vergroot en inzichtelijk maakt.

Verbeterpunten voor 2018

- Meer zicht krijgen op de processen bij de afname en beoordeling binnen de colleges.
- Het onderzoek afronden dat in december 2017 startte naar aanleiding van de gesprekken met de inspectie:
 - Op basis van de examenplannen een overzicht per college waarin de afname in de praktijk zichtbaar wordt (hoe, wanneer en waar wordt geëxamineerd, wie en hoe wordt het examen beoordeeld, hoe wordt de deskundigheid van de beoordelaar geborgd).

- Gesprekken met alle colleges waarin vragen gesteld worden over de borging van de kwaliteit van de afname in de praktijk, deskundigheid van de praktijkbeoordelaars, steekproeven die namens de IEC worden uitgevoerd, evaluatie van examinering en acties in het teamjaarplan.
- Intensiveren van de steekproeven afname en beoordeling in de praktijk. Prioritering op basis van de risico's die geconstateerd zijn naar aanleiding van bovenstaand onderzoek. De keuze van een opleiding hangt samen met de mate waarin er bij een opleiding alleen maar op de afnamelocatie BPV wordt geëxamineerd en er alleen maar door een praktijkbeoordelaar een beoordeling wordt gedaan.
- Meer zicht op de examencondities op afnamelocaties ROC Ter AA en BPV krijgen (informatie verzamelen).
 - Overzicht van alle afname locaties inclusief de faciliteiten en dergelijke.
 - Steekproef bij verschillende soorten afnamelocaties
- Op orde brengen van het procesgebied PE (in verband met achterstallig onderhoud)
- Inventariseren huidige planning colleges en MVT
- Het evaluatieproces met de colleges verder vormgeven
- Meer zicht krijgen op de planning van examenmomenten (dag + tijdstip) van de verschillende kwalificerende onderdelen van een opleiding van een mbo college (informatie verzamelen).
- Meer zicht krijgen op de per examen van kwalificerende onderdelen benodigde beoordelaars (aard en aantal).

3.5.2 Examendossier

Gerealiseerde verbeterpunten

De steekproeven examendossier door de IEC zijn uitgebreid en in een jaarplanning opgenomen. Per opleiding minimaal één en we schalen op als de steekproef daartoe aanleiding geeft. De bevindingen en acties zijn een vast onderdeel van de vergadering. Door de secretaris worden deze na de vergadering teruggekoppeld aan het onderwijsteam.

In totaal zijn er 62 steekproeven examendossiers uitgevoerd.

Met de steekproef controleert de IEC de aanwezigheid, de volledigheid en correctheid van de kwalificerende onderdelen in het examendossier van de examenkandidaat. Dit is van belang voor het vaststellen van zijn (of haar) mbo diplomaerbaarheid.

Het formulier "steekproef examendossier" is verbeterd. Er is ruimte voor toelichting en de volgende controlepunten zijn toegevoegd: de aanwezigheid van een examen keuzedelen voor opleidingen vanaf cohort 2016, check op de juiste invoer van resultaten, de controle op de onderbouwing door de beoordelaar, de diplomaerbaarheid van de student, acties die nodig zijn en/of aandachtspunten voor het jaarverslag.

Nog steeds wordt er meer opgeborgen in het examendossier dan nodig is bijvoorbeeld de urenverantwoording van de BPV, toetsen van burgerschap, deskundigheidsverklaringen van beoordelaars en evaluatieformulieren.

Op het controleformulier van de dossiers van het College O&K staat vermeld dat het Talencentrum deze dossiers controleert. Het is voor de IEC niet duidelijk of dit ook daadwerkelijk plaats vindt. Het team geeft aan dat zij de onderdelen van MVT inhoudelijk niet kunnen beoordelen.

De betreffende dossiers zijn alsnog door het Talencentrum gecontroleerd. Aansluitend zijn er afspraken tussen het College O&K en het talencentrum gemaakt over het controleren van dit deel van het examendossier

Naar aanleiding van de steekproeven zijn we in gesprek gegaan met de kerndocent en teamleider van ICT. We zien een enorme verbetering in de onderbouwing door de beoordelaar van de beroepskerntaken. Het ICT College heeft een eigen checklist gemaakt waarmee ze de inhoud van het dossier controleert voordat deze naar de IEC wordt doorgestuurd.

Er zijn gesprekken geweest met de docent Nederlands van B&D College over het invullen van de beoordelingsformulieren en het aanvragen van de instellingsexamens bij examenadministratie.

Bij de Entree-opleidingen waren de examenstukken nog op de locatie waardoor de IEC geen steekproef kon nemen. Dit is in een later stadium alsnog gedaan. De IEC heeft een aantal praktische adviezen gegeven aan het team Entree-opleidingen, die ook uitgevoerd zijn.

De BPV-verklaring en de LB-verklaring worden niet geüniformeerd op papier. Beide onderdelen kunnen ook per onderdeel in Eduarte digitaal verwerkt worden. Digitale verwerking komt in plaats van een papieren versie vanaf cohort 2016.

Niet gerealiseerde verbeterpunten

- Het houden van een steekproef wordt opgenomen bij de taakomschrijving 'lid examencommissie'.
- Notitie examendossier en diplomavergadering worden voorgelegd in het IMO overleg.

Verbeterpunten voor 2018

- Onderzoek doen en afspraken maken met onderwijsteams over het bewaren van examendossier op de dislocaties. (Gasthuisstraat (Entree), Nieuwveld&W), Brede school (O&K) en Mierlo (B&D)).
- Bureau examenadministratie controleert 100% de juiste invoer van de resultaten en de inhoud van het examendossier op aanwezigheid van de examenonderdelen.
- Deskundigheidsverklaringen van praktijkbeoordelaars centraal verzamelen bij bureau examenadministratie
- Controle op de afname Nederlands bij Entree-opleidingen door het bijwonen van een afname door de adviseur NL in opdracht van de IEC.
- Duidelijker acties uitzetten na steekproef, terugkoppeling naar team
- Het servicedocument 'inhoud examendossier updaten nu er meer digitaal verwerkt kan worden in Eduarte (kernregistratiesysteem) en keuzedelen een onderdeel moet zijn van het examendossier.
- Analyse van de steekproeven examendossier bij taakhouders diplomeren opnemen in de taakomschrijving (actie van 2017)

3.5.3 Diplomavergadering

Voordat een onderwijsteam diplomakandidaten voordraagt aan de examencommissie houden zij een diplomavergadering. Doel van deze vergadering is om te beoordelen of een student diplomawaardig is. Tijdens deze vergadering voert het onderwijsteam een 100% controle uit op de inhoud van het examendossier (is de inhoud conform geldend diploma en examenplan?) en de resultaten in Eduarte.

Gerealiseerde verbeterpunten

- In 2017 zijn Bureau Examenadministratie en het College T&T gestart met een pilot om de examendossiers tussentijds te controleren. Het doel is om de druk aan het einde van het diplomajaar weg te halen, de volledigheid en correctheid van het examendossier meer te borgen en ruim op tijd te kunnen corrigeren als dat nodig blijkt. Een medewerker van examenadministratie is namens de IEC aanwezig bij deze tussentijdse controle.
- De ervaringen zijn positief en 'het scheelt inderdaad veel werk aan het einde van het jaar' zoals de teamleider van het T&T College aangaf. Het heeft geleid tot een procedure en een advies voor alle Colleges om samen met een medewerker van examenadministratie deze tussentijdse controles in te voeren.

Verbeterpunten 2018

- Teamleiders nogmaals uitleggen wat het doel van de diplomavergadering is. Ook opnemen zicht op vrijstellingen bij crebowisseling. (actie van 2017, IEC en teamleiders)
- Tussentijdse controle van de examendossiers in samenwerking met BEA en onderwijsteam uitbreiden naar alle colleges.

3.6. Borging deskundigheid van betrokkenen

Borging deskundigheid van beoordelaars van examens.

ROC Ter AA heeft een professionaliseringsmodel op basis waarvan de beoordelaars van beroepskerntaken en examens MVT permanent worden geschoold (initieel en onderhoud). Dit model is gebaseerd op een ISO norm (17024) en het NVE profiel voor beoordelaars van kwalificerende onderdelen.

Gerealiseerde verbeterpunten

- Er wordt nogmaals feedback gegeven aan Provex inzake de afname van examens.

- Naar aanleiding van het huidige beleid 'professionalisering assessoren' heeft een discussie plaatsgevonden in de IEC. De uitkomst is de directie te adviseren het huidige beleid te continueren en een onderzoek te doen in 2018 of de assessorentraining in opzet moet worden gewijzigd.

ROC Ter AA koopt het professionaliseringsmodel in bij Helicon. De initiële scholing vindt extern plaats in 2 aparte dagen. De jaarlijkse onderhoudstraining wordt intern uitgevoerd door de combinatie van ROC Ter AA en Helicon.

In kalenderjaar 2017 zijn 16 collega's initieel geschoold en hebben 81 collega's aan het onderhoudsprogramma van dit kalenderjaar meegedaan.

Niet gerealiseerde verbeterpunten:

- De betrokkenen bij de afname en beoordeling van instellingsexamens Nederlands en MVT volgen een assessorentraining.

Verbeterpunten voor 2018-2019

- Scholing voor praktijkbeoordelaars organiseren door de inzet van de e-module. Deze e-module wordt voor alle mbo colleges van ROC Ter AA herontwikkeld.
- Parallel ontwikkelt ROC Ter AA in een ander verband (Brabant bekwaam) een e-module die ook de IEC van sturingsdata kan voorzien.
- Door het genereren van meta-data na het gebruik van de e-module meer zicht krijgen op de deskundigheid van de praktijkbeoordelaars.
- Inzicht verwerven in de bekwaamheid van de praktijkbegeleiders in hun rol als beoordelaar.
- Meer steekproeven doen bij de afname van examens. Dit geldt zowel voor de afname van examen op de afnamelocatie ROC Ter AA en de afnamelocatie BPV.
- Resultaten van reeds uitgevoerde steekproeven analyseren en rapporteren aan de IEC vergadering. Dit ook opnemen in de taakomschrijving van de taakhouders afname en beoordeling.
- Harmonisatie in de deskundigheidbevordering van alle beoordelaars. Onder het motto "gelijke monniken gelijke kappen" worden voor beoordelaars generieke vakken inhoudelijk andere herhaaltrainingen ontwikkeld (nav niet gerealiseerd doel 2017).
- Betere afstemming tussen vraag en aanbod van beoordelaars op de afnamelocaties ROC Ter AA en BPV.
- Signaleren van aanvullende professionalisering betrokkenen.

4. Verzoeken, klachten en tevredenheid van studenten

4.1. Diplomerings

Examenresultaten beroepskerntaken worden ingevoerd door het onderwijsteam, de resultaten van moderne vreemde talen door het Talencentrum en de resultaten van de generieke examens Nederlands en rekenen door bureau examenadministratie. Voor de examencommissie tot een diplomabesluit komt, controleert bureau examenadministratie het examendossier en de ingevoerde resultaten. Voor de vergadering van de IEC moeten het gemaakte werk en de eventuele beoordelingsformulieren in het examendossier verzameld zijn. ROC Ter AA heeft een centrale opslag van de examendossiers vóór en na het diplomeren. Voor elke vergadering neemt de IEC een steekproef van het examendossier. De bevindingen worden teruggekoppeld naar het onderwijsteam. In een enkel geval werd de diplomering uitgesteld.

In 2017 reikte ROC Ter AA 1283 diploma's, de bijbehorende resultatenlijsten en de bewijzen van examinering uit.

4.2. Verzoeken van studenten aan de IEC

Studenten van ROC Ter AA kunnen via een standaard verzoekformulier een verzoek indienen bij de examencommissie via iec@roc-teraa.nl. Het betreft verzoeken om aangepaste examinering, vrijstelling van deelname aan examens, examineren op een hoger niveau, een derde kans of inzage van een gemaakt centraal examen. De adviescommissies BKT, NL en, MVT adviseren de examencommissies hierover. Het verzoek, het advies en de onderbouwing van het advies worden per vergadering digitaal opgeslagen. Alle verzoeken en de adviezen worden voor de IEC vergadering met de secretaris besproken. De adviezen waar discussie over ontstaat of waar de mening van de hele IEC voor nodig is, worden in de vergadering besproken. Bijvoorbeeld als een student geen heldere motivatie geeft om op een hoger niveau te mogen examineren of als de opeenvolging van cijfers niet veel vooruitgang laat zien bij het aanvragen van een derde of vierde poging van een examen.

In 2017 heeft ROC Ter AA extra aandacht besteed aan de verzoeken van studenten voor aangepaste examinering. Aangepaste examinering moet zoveel mogelijk al bij de intake worden aangekaart en aangevraagd. In 2017 zijn hier afspraken over gemaakt met de Dienst Intake en Begeleiding. Aangepaste examinering en de aanvraag ervan is nu een vast onderdeel bij de voorlichting tijdens open dagen, de aanmelding van de studenten bij ROC Ter AA en de intake. Er zijn afspraken gemaakt over de aanvraag en de verwerking van de verzoeken met de IEC en examenadministratie. Deze worden gebruikt en ingezet bij de aanmeldingen van 2018.

Tabel 4a. Overzicht verzoeken van studenten inzake examinering 2017

Verzoeken van studenten	Aantal
Aantal toegekende aanpassingen examinering	142
Aantal verzoeken tot vrijstelling	284
Aantal toegekende vrijstellingen	251
Aantal verzoeken voor een extra examenpoging	117
Aantal toegekende extra examenpogingen	78
Aantal verzoeken hoger niveau examineren	25
Aantal toegekende hoger niveau examineren	24
Aantal verzoeken inzage centraal examen	0

4.3. Klachten en beroep

In het examenreglement en het daaraan gerelateerde Handboek Klachtenregelingen ROC Ter AA is opgenomen hoe klachten die te maken hebben met examens en beoordelingen, gemeld en behandeld worden. Het onjuist toepassen van de OER (studiegids) of het oneens zijn met een beoordeling, zijn onderwerpen die in de bezwaarfase in behandeling worden genomen door de Instellingsexamencommissie (IEC). Indien dat niet leidt tot een oplossing, kan men in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens (CvBvE). Informatie over de Commissie van Beroep voor de Examens is te vinden in het Examenreglement op de website of intranet van ROC Ter AA. Vanaf 2014 krijgen studenten in een entreeopleiding uiterlijk binnen vier kalendermaanden na aanvang van de opleiding advies over de voortzetting van hun opleiding. Als dat advies negatief is,

moet de student stoppen met zijn opleiding. De student kan tegen het advies in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens.

Tabel 4b. Overzicht van het aantal klachten, beroepen en bezwaren 2017

Klachten, beroepen en bezwaren	Aantal
Aantal behandelde beroepen/bezwaren/klachten	3
Aantal beroepszaken van CvBvE	0

4.3.1 Bezwaren

Twee studenten maakten bezwaar tegen de aanname dat zij fraude gepleegd zouden hebben bij het (vakgerichte deel van het) examen Bedrijfsadministrateur. Zij zouden een uitwerkblad hebben doorgegeven. De IEC heeft de bezwaren gegrond verklaard. Het examen en het examenresultaat zijn geldig.

4.3.2 Klachten

De klacht betrof het centraal examen Engels. De klacht is op verzoek van de student niet in behandeling genomen omdat de student een voldoende voor het examen had.

Tabel 4c. Overzicht meldingen onregelmatigheden tijdens instellings- en centrale examens 2017

Onregelmatigheden tijdens instellings- en centrale examens	Aantal
Aantal meldingen van onregelmatigheden	11

Er waren in 2017 11 meldingen van onregelmatigheden tijdens de afnames van een examen. Zo is een CE mbo Nederlands 2F (jan 17) examen niet gestart omdat er een roc brede systeemfout was. Alle studenten hebben het examen op een ander moment gemaakt. Omdat het examen nog niet gestart was, bleek melden bij het Cvte niet nodig.

CE rekenen 3F periode 3, onjuiste rapportage rekenexamens. Deze zijn gecorrigeerd door cito. Alle betrokkenen zijn geïnformeerd.

Een leesexamen Engels (code 12TMle1A1ES) is in april per direct uit de lijst met vastgestelde examens verwijderd. Een kopie was bij de openbare printer blijven liggen. Na deze onregelmatigheid is een printer geplaatst in een afgesloten ruimte.

Een vijftal examens zijn afgenomen voor de formele vaststelling van de IEC. Het betrof een examen keuzedeel en vier examens Nederlands. De adviesvaststelling was wel gedaan met een positief advies aan de IEC.

Bij de Entree-opleidingen was een melding van een onregelmatigheid van de afname in de praktijk. Het examen was niet juist afgenomen. De praktijkbeoordelaar zette de assessor van school onder druk om een beoordeling te geven in aanwezigheid van de student. De IEC besloot de beoordeling over te nemen, het team besloot de verdere samenwerking met dit bedrijf op te heffen.

4.4. Tevredenheid van studenten

Lunchgesprekken

Ieder jaar vragen we de mening van studenten over onderwijs, organisatie en toetsing en examinering. Dat doen we middels lunchgesprekken met studenten waar het thema examinering ook een onderdeel van is. De lunchgesprekken worden 5 keer per jaar georganiseerd. Studenten kunnen zo met hun teamleider van gedachten wisselen over de school en hun opleiding. ROC Ter AA wil graag weten waar ze wel of niet tevreden over zijn.

Uit de verslagen blijkt dat de studenten tevreden zijn over de voorbereiding en uitvoering van de examinering. In sommige gevallen missen de studenten een duidelijke planning van de examens. Ook is niet voor alle gesproken studenten duidelijk wanneer iets een toets is of een examen is. De rust en regels tijdens de examens zijn prima. Als er iets gebeurt, wordt dit door de surveillant opgelost. De uitslag van examens laat soms lang op zich wachten. Vooral de uitslag van de centrale examens mbo.

JOB Monitor (2016, nog geen gegevens beschikbaar over 2017)

De instellingrapportage van de JOB Monitor laat zien, dat studenten van ROC Ter AA de toetsing en examinering het cijfer 8 geven. Dat is 1,2 punten hoger dan in 2014 en een heel punt hoger dan de ROC Ter AA-norm. Hieronder het overzicht van de scores van toetsing en examinering per college met in de derde kolom het aantal studenten dat gereageerd heeft.

Tabel 4d. Overzicht tevredenheid studenten ROC Ter AA over toetsing en examinering

Naam van het college	Score	Aantal studenten
Bouw & Design College	8,2	143
ICT College	8,0	174
Techniek & Technologie College	8,0	326
Business College	7,6	345
Dienstverlening College	7,8	164
Onderwijs & Kinderopvang College	8,0	173
Zorg & Welzijn College	8,4	319
Entree-opleidingen	8,6	42

5. Vooruitkijken: doelen voor 2018

5.1. Doelen schooljaar 2017-2018 in hoofdlijnen

Op basis van de evaluatie van de Instellingsexamencommissie nam de IEC de volgende kwaliteitsdoelen op in haar jaarplanning voor 2017-2018:

- a. Afstemming onderwijsteams en IEC verbeteren waardoor examendossiers foutloos worden aangeleverd;
- b. Bij de vaststelling van de examenplannen is aantoonbaar rekening gehouden met de adviezen van de diverse adviseurs;
- c. Een klacht van een student wordt altijd voorafgegaan door een melding van onregelmatigheid/fraude (verloop van het examen);
- d. Het aanvragen van een derde examenpoging neemt af in 17-18;
- e. Inzichtelijk maken van de kwaliteit van het doorlopen proces, de inzet van bekwame beoordelaars en het gebruik van vastgestelde examens;
- f. Per februari 2018 is de Procesarchitectuur dé bron van informatie en geeft richting aan hét proces van construeren en vaststellen;
- g. Einde schooljaar 2017-2018 gebeurt de constructie, vaststelling en uitgifte van alle instellingsexamens via Nubiko;
- h. Per april 2018 zijn alle constructeurs/vaststellers en IEC-leden op de hoogte van de rating kwalificatiedossiers en wet- en regelgeving omtrent externe validering van examens. Alle instellingsexamens worden geconstrueerd volgens de mbo-brede criteria. Alle examens worden vastgesteld volgens deze criteria;
- i. Einde schooljaar 2017-2018 heeft de IEC het proces van constructie en vaststelling inclusief de huidige doelstellingen onderzocht en geëvalueerd. Op basis daarvan zijn verbetervoorstellen geformuleerd;
- j. Steekproeven (afname in de praktijk) intensiveren en de analyse en terugrapportage opnemen in de jaarplanning van de IEC;
- k. De examencommissie werkte in 2017 met steekproeven; in oktober 2018 heeft de examencommissie zicht op de examenkwaliteit per opleiding, aan de hand van de standaarden.
- l. Aanwezigheid bij de diplomavergadering van de onderwijsteams (afstemming).

6. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van kwantitatieve gegevens van de werkzaamheden IEC

Opleidingen		Bron
Aantal actieve uitstroomrichtingen (oude crebo's)	69	Eduarte
Aantal actieve uitstroomrichtingen (nieuwe crebo's)	67	Eduarte
Examenplannen	Cohort 17	
Aantal vastgestelde examenplannen	75	
Vastgestelde examens	Ingekocht	Geconstrueerd
- Nederlands	0	98
- Beroepskerntaken (BKT)	69	86
- Moderne Vreemde Talen/Engels (MVT/ENG)	0	153
Centrale examens	Afgenomen	Afnamemomenten
- Nederlands 2F	846	39
- Rekenen 2F	1033	50
- Nederlands 3F	866	42
- Rekenen 3F	716	33
- VAVO	62	6
- Engels B1	503	26
Uitgereikte diploma's	Aantal	
Aantal uitgereikte diploma's, certificaten en instellingsverklaringen	1283	
Klachten en onregelmatigheden	Aantal	
- Klachten, beroepen en bezwaren	3	
- Beroepszaken eigen studenten bij CvBvE	0	
- Onregelmatigheden instellings- en centrale examens	11	
Verzoeken van studenten aan IEC	Aantal	Toegekend
- Toelating examen via EVC	0	
- Verzoek aanpaste examinering	192	142
- Verzoeken tot vrijstelling	284	251
- Verzoeken voor extra examenpoging	117	78
- Verzoeken hoger niveau examineren	25	24
- Inzage centraal examen	0	
Steekproeven door IEC	Aantal	
- Exameninstrumenten	11	
- Praktijkbeoordelaars	28	
- Examendossiers	62	

Bijlage 2: Overzichten inkoop versus eigen constructie exameninstrumenten

Beroepskerntaken	Inkoop	Eigen constructie
Zorg & Welzijn College	X	X
Onderwijs & Kinderopvang College		X
Bouw & Design College	X	X
Techniek & Technologie College	X ke	
ICT College	X ke	
Dienstverlening College	X	X
Business College	X	
Presta	X ke	X
Entree-opleidingen	X ke	

ke = ook kaderexamens

Nederlands	Inkoop	Eigen constructie
Zorg & Welzijn College		X
Onderwijs & Kinderopvang College		X
Bouw & Design College		X
Techniek & Technologie College		X
ICT College		X
Dienstverlening College		X
Business College		X
Presta		X
Entree-opleidingen		X

Moderne Vreemde Talen	Inkoop	Eigen constructie
Zorg & Welzijn College		X
Onderwijs & Kinderopvang College		X
Bouw & Design College		X
Techniek & Technologie College		X
ICT College		X
Dienstverlening College		X
Business College		X
Presta		X

Bijlage 3: Overzicht kwaliteit examinering en diplomering november 2016 (in 2017 geen audit met deze standaarden)

ED1. Kwaliteitsborging examinering en diplomering								
Kwaliteitsstandaarden	DVC	BSC	BDC	Presta	ICT	OKC	Entree	ZWC
a. Diplomering en certificering	g	v	o	v	v	v	v	v
b. Bewaking kwaliteit examens	v	v	v	v	v	v	v	v
c. Deskundigheid betrokkenen	g	g	g	g	g	g	g	g
d. Verslaglegging examinering	v	v	v	v	v	v	v	v
ED2. Exameninstrumentarium								
Kwaliteitsstandaarden	DVC	BSC	BDC	Presta	ICT	OKC	Entree	ZWC
a. Dekking specifiek	v	v	v	v	v	v	v	v
b. Dekking generiek	v	v	v	v	v	v	v	v
c. Cesuur specifiek	v	v	v	v	v	v	v	v
d. Cesuur generiek	v	v	v	v	v	v	v	v
e. Beoordeling specifiek	v	v	v	v	v	v	v	v
f. Beoordeling generiek	v	v	v	v	v	v	v	v
ED3. Afname en beoordeling								
Kwaliteitsstandaarden	DVC	BSC	BDC	Presta	ICT	OKC	Entree	ZWC
a. Gelijkwaardige en context gerichte examens	g	g	v	v	e	g	g	e
b. Betrokkenheid beroepenveld	e	e	e	g	e	e	g	e
c. Transparantie examens	g	e	g	v	g	g	g	g
d. Transparantie exameninformatie	e	o	o	g	o	o	v	g

Bijlage 4: Afkortingenlijst

BEA	Bureau examenadministratie
BKT	Beroepskertaak
BOP	Branche/Bedrijven Onderwijs Platform
BPV	Beroepspraktijkvorming
BVE	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie
C&V	Constructie en vaststelling
CE mbo	Centraal examen mbo
CvB	College van Bestuur
CvBvE	Commissie van beroep voor examens
CvTE	College voor Toetsen en Examens
EsMEI	Examenservice MEI
EVC	ervaringscertificaat met Eerder Verworven Competenties
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IE	Instellingsexamen
IEC	Instellingsexamencommissie
JOB	Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs
LB	Loopbaan en Burgerschap
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MT	Managementteam
MVT	Moderne Vreemde Talen
NEC	Nubiko examen constructie
NEV	Nubiko examenverantwoording
NL	Nederlands
OER	Onderwijs en Examen Regeling
OCW	Onderwijs Cultuur en Wetenschap
PDCA	Plan-Do-Check-Act
SBB	Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven
SPL	Stichting praktijkleren
STOER	Studiegids Onderwijs- en Examenregeling
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Aan de totstandkoming van het Jaarverslag Examinering 2017 van ROC Ter AA hebben meegewerkt:

Bijdragen: W. Piek, G. Lathouwers, W. Zijlstra, A. Toirkens, J. Loch, M. Posthuma de Boer, C. Kuypers, R. Papavoine, G. Schoenmakers
Coördinatie en eindredactie: R. Papavoine, G. Schoenmakers
In opdracht van het CvB I. van Hooff